

MIJN ERVARINGEN MET ERYTHROLAMPRUS POECIOLOGYRUS RETICULATUS

MY EXPERIENCES WITH ERYTHROLAMPRUS POECIOLOGYRUS RETICULATUS

Erwin van Goethem
050-3136055
rwin@home.nl

Wetenschappelijke naam:

Erythrolamprus poecilogyrus reticulatus.

Er zijn van *Erythrolamprus poecilogyrus* vijf erkende ondersoorten: *Erythrolamprus poecilogyrus caesius*, *Erythrolamprus poecilogyrus poecilogyrus*, *Erythrolamprus poecilogyrus reticulatus*, *Erythrolamprus poecilogyrus schotti* en *Erythrolamprus poecilogyrus sublineatus*. In totaal gaat het waarschijnlijk om twaalf ondersoorten, maar deze staan nog niet vermeld.

De soort komt voor in Midden- en Zuid-Amerika, Venezuela, Ecuador, Brazilië, Paraguay en Bolivia. Ze komt voor in waterrijke gebieden zoals moerassen, regenwoud en waterrijke savannebossen.

Mannen worden meestal niet langer dan 45-55cm en vrouwen halen vaak 65-75cm, met uitzonderingen tot bijna een meter. De slang is over de gehele rug, kop en staart meestal zwart of parelmoerachtig grijs-zwart van kleur. De zijanten zijn over de gehele lengte van het lichaam heldergeel gestreept. De buik is crèmekleurig. Als de dieren geboren worden, zijn ze grijs-/zwart-/bruingevlekt en hebben ze nog niet de gestreepte, gele zijkant. Die komt naarmate de dieren ouder worden, evenals de diepzwarte kleur van de rug.

De soort is opistoglyf, maar het zijn geen bijters. Zelf ben ik nog nooit gebeten door

Erwin van Goethem
050-3136055 - rwin@home.nl

Scientific name:

Erythrolamprus poecilogyrus reticulatus

Five subspecies of *Erythrolamprus poecilogyrus* have been recognized: *Erythrolamprus poecilogyrus caesius*, *Erythrolamprus poecilogyrus poecilogyrus*, *Erythrolamprus poecilogyrus reticulatus*, *Erythrolamprus poecilogyrus schotti* and *Erythrolamprus poecilogyrus sublineatus*.

Presumably 12 subspecies should be considered to be included in the genus but these have not been designated as true subspecies so far.

This species is distributed throughout Central and South America, Venezuela, Ecuador, Brazil, Paraguay and Bolivia. *Erythrolamprus poecilogyrus reticulatus* mainly inhabits humid environments such as swamps, rainforest and moist savanna woodlands.

Male individuals may reach an adult size of 45-55 cm, while females can grow up to 65-75 cm. Exceptional large females measuring almost one meter have been documented. This snake species is characterized by a black to nacreous-like grey/black coloration of the dorsal body part, head and tail. Over the entire lateral body wall a pale yellow striate pattern is present. The ventrum has a cream color. Neonatal snakes of this species display a grey/black/brown spotted pattern and lack the yellow striped lateral pattern. The latter striation

één van de dieren die ik heb. Ze hebben zelfs nog nooit een poging gedaan, of gedreigd het te doen. Ze zullen eerder proberen te vluchten.

In het boek '*Venomous Bites from Non-Venomous Snakes: A Critical Analysis of Risk and Management of 'Colubrid' Snake Bites*' van Scott A. Weinstein, David A. Warrell, Julian White en Daniel E Keyler staat een beet beschreven. Men schrijft dat die een hevige zwelling teweegbrengt op de plek waar gebeten is, dat die behoorlijk pijnlijk is, maar dat de zwelling en pijn na een paar dagen afnemen en dat er geen zichtbare, blijvende schade is.

In september 2010 ging ik naar de reptielenbeurs in Hamm, Duitsland. Ik was niet specifiek naar een bepaalde soort op zoek, maar al snel werd mijn aandacht getrokken door iemand die *Liophis poecilogyrus* aanbod. Het ging om verschillende exemplaren, allemaal nakweekdieren, van augustus 2009. Ik had toevallig een paar weken daarvoor iets over deze soort gelezen, maar wist niet meer precies van hoe en wat. De verkoper en tevens kweker van deze dieren gaf me echter alle info die ik dacht nodig te hebben. Bovendien gaf hij me zijn e-mailadres en website voor als ik nog vragen mocht hebben. De keus was gemakkelijk en ik zocht zo goed als mogelijk een koppeltje uit, omdat nog niet goed te zien was wie de vrouwen en wie de mannen waren. Dat is pas met anderhalf tot twee jaar goed te zien, omdat de vrouwen een stuk langer en forser zijn dan de mannen.

Begin 2011 kon ik op een reptielenbeurs in Houten nog een koppel kopen van een kweker uit Hongarije. Het betrof nakweekdieren van februari 2010.

Deze vier dieren heb ik eerst een poosje gescheiden van elkaar gehuisvest en na een tijdje alle vier bij elkaar gezet in een terrarium van 70x40x50 cm, verwarmd door

and black color of the dorsum appear as the snakes become older.

Erythrolamprus poecilogyrus reticulatus is an opisthoglyph snake species but seldom inflicts biting lesions. In my own experience I have never been bitten by one of my snakes, they even have not attempted or threatened to bite. Quite the opposite, they show flight behavior when threatened. In the book '*Venomous Bites' from Non-Venomous Snakes: A Critical Analysis of Risk and Management of Colubrid Snake Bites*, written by Scott A. Weinstein, David A. Warrell, Julian White and Daniel E. Keyler an envenomation by *Erythrolamprus* has been documented. A marked local swelling occurred at the site where the bite was inflicted accompanied by moderate pain sensation. Both symptoms, however, decreased over a couple of days and no permanent damage seemed to have occurred.

In September 2010 I went to a reptile fair in Hamm, Germany. I was not in search of a particular species but quickly my attention was drawn towards a person offering several *Liophis poecilogyrus*, all bred in August 2009. By coincidence I had read something about this species a couple of weeks prior to the event. I did not recall any details but the seller and breeder of the snakes was able to provide me with all information I wanted to know before buying this species of snakes. In addition he gave me his e-mail and website to contact him if I would have any other questions. This made it an easy decision to select and buy a couple of the snakes, although at the time being it was not possible to distinguish males from females. From 1.5 to 2 years of age females may be differentiated based on the larger body length and sturdy body development in comparison to male individuals. Early in 2011 I was able to acquire an additional couple from a breeder in Hungary at a reptile fair in Houten, the Netherlands. These were born in February 2010.

middel van een warmtemat aan de onderkant en een warmtemat aan de zijkant van het terrarium. De warme kant was overdag ongeveer 30°C en de koele kant rond de 24°C. De nachttemperatuur laat ik niet beneden 20°C komen. Het terrarium heb ik voorzien van een grote waterbak en beplant met levende planten. Als substraat gebruik ik cocopeat. Ook heb ik een aantal takken geplaatst waarin de slangen kunnen klimmen. De dieren lagen vaak aan de koelere (vochtige) kant tussen de wortels van de planten ingegraven. Naarmate ze ouder werden, zag je ze ook steeds vaker aan de droge kant van het terrarium liggen rusten of op één van de takken.

Deze soort leeft redelijk verscholen, maar wil af en toe ook graag klimmen en in de takken rusten en de omgeving observeren. Meestal zijn de dieren dan onverstoorbaar en schieten niet snel weg wanneer je voor het terrarium staat te kijken. Nadat ze hebben gegeten, verstoppen ze zich meestal een paar dagen om het voedsel te verteren en liggen dan niet, zoals veel andere viseters, onder de lamp te zonnen en te verteren. Het zonnen onder de lamp heb ik nog nooit gezien bij deze soort.

Als voedsel geef ik spiering en andere soorten vis, kippenhart en -maag en jonge muisjes. Alles bepoederd met vitamines of calcium. Ik heb ook wormen geprobeerd, maar daar heb ik ze nooit van zien eten en ik heb ook niet de indruk dat ze hier ooit interesse in hebben gehad.

In juli 2011 heb ik de eerste paringen zien plaatsvinden. Die duurden ongeveer van een paar minuten tot een paar uur achter elkaar, gedurende vier dagen. Meestal vond de paring in de waterbak plaats, maar soms ook daarbuiten. Daarna heb ik geen copulaties meer gezien, maar ik was natuurlijk erg nieuwsgierig of die iets zouden opleveren. Het zou mijn eerste succes zijn met het kweken van slangen. Op 8 augustus, een

Initially I kept the 4 snakes individually but later they were housed together in a terrarium measuring 70x40x50 cm. A maximum daytime temperature of 30°C and approximately 24°C at the cooler end of the enclosure is given using an electric heat pad underneath the terrarium and another at the side. Nighttime temperature does not drop below 20°C. A large water reservoir and climbing branches are installed as well as live plants. Coco-peat is used as bedding. The snakes spend a proportional large period of the day at the cooler (moist) end curled up between the roots of the plants. As they grow older, however, they increasingly prefer to rest on the branches. This snake species shows a cryptic behavior but likes to climb and scan the environment from the branches. Mostly they are very docile and do not readily flee when one is in front of the terrarium observing the snakes. The snakes use to hide after they have received a meal until they prey is digested in contrast to most piscivorous snakes which bask during this process. As a matter of fact I have never witnessed actual basking in this snake species.

The diet consists of smelt and other types of fish, chicken hearts and stomach as well as small mice supplemented with vitamins and calcium. I have tried to feed them earth worms but the snakes did not seem to be interested or eat them.

In juli 2011 I noticed the first mating which lasted a couple of minutes up to a couple of hours during 4 consecutive days. On most occasions mating occurred in the water bowl but every once and a while mating occurred out of the water. Later I did not record mating behavior but was very interested to know if the witnessed copulation would have a result. It would be my first success in snake breeding. At the 8th of August, one month after I saw the snakes copulate, I found 7 eggs hidden between the roots of the plants.



Erythrolamprus, eieren/eggs.
Foto/Photo: Erwin van Goethem.



Erythrolamprus, pasgeboren/just born.
Foto/Photo: Erwin van Goethem.

maand nadat ik de dieren had zien paren, vond ik zeven eieren, ingegraven tussen de wortels van de planten.

Ik heb de eieren in bakjes met vermiculiet gedaan en bij 28°C in de broedstroof gezet. De eieren zaten aan elkaar vast en dit heb ik

The eggs were transferred to boxes filled with vermiculite and incubated at 28°C. The eggs were adhered at the shells but I did not interfere with this. So, nothing to do but wait. In the meantime I read that eggs of this snake species may hatch after 46 to 49 days. The 21st of September, after 45 days



Erythrolamprus, jong, vier weken oud/juvenile, four weeks old. Foto/Photo: Erwin van Goethem.



Erythrolamprus, etend/eating. Foto/Photo: Erwin van Goethem.



Erythrolamprus, volwassen/adult. Foto/Photo: Erwin van Goethem.

ook zo gelaten. Nu was het afwachten. Wat ik er over kon vinden, was dat de eieren na 46 tot 49 dagen zouden moeten uitkomen. Op 21 september, na 45 dagen in de broedstroof te hebben gelegen, zag ik de eerste kopjes tevoorschijn komen. De eerste drie kwamen nog dezelfde dag uit en de overige vier in de daarop volgende 24 uur, waarbij ik het laatste jong heb geholpen door het ei iets verder open te maken dan dat het al was. Zeven eieren en zeven jongen, een super resultaat.

De eerste dagen heb ik de jongen in een faunabox gehuisvest, die ik in een terrarium had staan. Als substraat gebruikte ik cocopeat en mos. Verder stond er een waterbak in en had ik er wat takjes e.d. om te klimmen en als schuilplaats in gedaan. Na een poosje heb ik ze overgezet in een spinnenbak met warmtematje er onder. De temperatuur bedroeg 30°C.

Alle jongen waren gevlekt, grijszwart van kleur met een parelmoerachtige glans op hun kop. De buik is crèmekleurig. Vier dagen na de geboorte heb ik voor de eerste keer voer verstrekt: diverse soorten fijngesneden vis, muizen staartjes en kippenhart. Hiervan heb ik er één een stukje zien eten, maar de rest bleek geen enkele belangstelling te hebben. Ik heb toen besloten niet eerder weer een poging te doen tot alle jongen voor de eerste keer verveld zouden zijn.

Na de vervelling ben ik weer gaan voeren. Ik kreeg als tip van de kweker uit Duitsland om levende Neontetra's te voeren. Hier zijn de jonge dieren inderdaad gek op en ze jagen er als een speer achteraan als je deze in hun waterbak doet. Zo heb ik ze een paar weken van voer voorzien, steeds in combinatie met fijn gesneden vis, muizenstaart en kippenhart of -maag. Langzamerhand zag ik ze steeds vaker ook hiervan eten. Ik ben toen het aantal Neontetra's gaan minderen.

De jongen liggen praktisch de gehele tijd verscholen onder het mos of ingegraven

of incubation the first snakes hatched. The first 3 neonates completely hatched during the first day and the other 4 during the next 24 hours. I assisted the last young to leave the egg by manually opening the egg shell after the little snakes head appeared. Seven eggs, 7 young; what a result!

During the first days I housed the neonates in a fauna box that was placed in a terrarium. Coco-peat and moss was used as bedding and a small water bowl and a couple of branches, to climb and hide, were installed. After a while I transferred the snakes to a box heated with an electric heat pad. The temperature at the warm end reached 30°C. All young snakes showed a maculated pattern, grey/black colored with a nacreous shine at the scales of the head. The ventrum is cream colored.

Four days after birth I offered food for the first time. This consisted of various types of fish, tails of mice and heart of chickens all cut into small pieces. Only one of the neonatal snakes ate a piece of the offered food, while the others did not seem to be interested. At that time I decided not to offer a next meal before the young snakes had passed their first shedding cycle.

From a German breeder I received the advice to offer live neon tetra fish. I tried this as soon as the snakes had shed and indeed, immediately after releasing the small, live fish in the water bowl the young snakes started to hunt them down in a wink of an eye. I continued to give this diet during several weeks combined with fish, mice tails and chicken heart cut into small pieces. Gradually the snakes started to feed on the latter items allowing me to decrease the offering of live tetras.

The young snakes are hidden underneath the bedding almost all the time. Prior to feeding it seems advisable to retrieve the snakes from their hiding places. This results in very active behavior of the snakes and next they start to search for food. If the

in de cocopeat. Vlak voor het voeren is het het best om ze tevoorschijn te halen, want dan worden ze een behoorlijke tijd redelijk actief en gaan ze ook op zoek naar voedsel. Als je dit niet doet, dan bestaat er een grote kans dat je ze voedsel geeft zonder dat ze dit in de gaten hebben.

Vier weken nadat ik het eerste legsel had gevonden, vond ik van de tweede vrouw ook een legsel van acht eieren die precies vier weken na het eerste legsel uitkwamen, ook 100% resultaat. Deze jongen heb ik op precies dezelfde manier gehuisvest en verzorgd. Eén van deze jongen had een kleine vergroeiing in zijn achterlijf en is vrij snel doodgegaan.

Zowel de jonge als volwassen dieren moeten in het terrarium worden gevoerd, omdat ze anders bij het terugzetten in het terrarium hun voedsel vanwege de stress weer uitbraken. Ook na het voeren van de dieren in het terrarium, laat ik de dieren een dag of drie met rust. De jongen heb ik tot een leeftijd van acht maanden twee keer per week gevoerd. Daarna, net als de volwassen dieren, één keer per week. Ik bied altijd verschillende soorten vis aan en wissel die af met de ene keer kippenhart of -maag en de andere keer jonge muisjes (dood en uit de diepvries). De jongen groeien niet snel; na ongeveer zeven maanden krijgen ze een groeispuurt en vanaf dat moment groeien ze gestaag door en krijgen de kleuren ook meer intensiteit.

Na een half jaar is er alsnog één van de jongen doodgegaan. Dit jong had zijn voedsel van twee dagen daarvoor uitgebraakt vanwege stress. Ook is er later nog een jong doodgegaan dat ik had verkocht aan een andere liefhebber. Dit dier is gestorven aan een leverafwijking, bleek na autopsie. Deze afwijking kan voorkomen en is niet erfelijk.

Mijn groepje van vier dieren zit al enige tijd in een groter terrarium dat wat hoger en langer is: 60cm hoog en 100cm lengte. Eén

snakes are not removed from their hiding places there is a fair chance that the snakes do not notice that food is offered.

Four weeks after finding the first clutch of eggs the second female also lay 8 eggs which hatched exactly 4 weeks after the first clutch. Again all eggs hatched! Housing and managing of the second litter was identical to the first. One of these neonates, however, showed a congenital malformation in the caudal part of the body and died after a short period of time.

The young as well as the adult snakes need to be fed inside the terrarium. If not, they regurgitate their food when putting them back in the terrarium as a result of being stressed. Even after offering food inside the terrarium I do not disturb the snakes during 3 days to avoid unnecessary stress. The young snakes were fed twice a week during the first 8 months of their lives. Thereafter they were fed once a week as I do with the adults. I offer different types of fish and vary this with heart/stomach of chicken and young mice (frozen). The young snakes do not seem to grow fast. After approximately 7 months they seem to show a period of fast growth on the other hand and from then on they grow steadily and develop a more intensely colored pattern.

After 6 months another of the young snakes died. This snake regurgitated his food 2 days after intake due to stress. Another young seemed to have died after selling it. Based on a necropsy, the liver of this snake seemed to show pathological changes. This pathology may occur and is presumed not to be hereditary.

My group of 4 snakes are housed in a larger terrarium since a while. The enclosure is higher and longer (60 and 100 cm respectively). One of the 2 females produced another clutch consisting of 15 eggs. Unfortunately the eggs were lost because they were deposited in the water bowl instead of



Erythrolamprus, volwassen/adult.
Foto/Photo: Erwin van Goethem.

the box with damp moss that I prepared for this purpose.

In 2013 one of both female produced 3 clutches with intervals of 4 weeks. Again, one was deposited in the water bowl, one was found between the roots of the plants and one was neatly deposited in the box with moss. Apparently this snake species may produce a large number of clutches in a short period of time. Mostly 2 or 3 clutches with 4-week intervals are laid to stop producing eggs during the next 6 months.

This year I incubated some eggs at a lower temperature than before, approximately 25°C. This resulted in a 5 to 7 day longer incubation period in comparison with my experience with the other clutches. Interestingly, these young seemed to accept pieces of dead fish faster than the other



Erythrolamprus, volwassen/adult. *Foto/Photo: Erwin van Goethem.*

van de vrouwen heeft in de zomer van 2012 weer vijftien eieren gelegd, maar helaas niet in de daarvoor bestemde bak met mos, maar in de waterbak, waardoor de eieren verloren zijn gegaan.

In 2013 heeft één van de vrouwen met telkens een tussenpoze van vierweken drie legsels geproduceerd. Eén lag weer in de waterbak (terwijl er een bak met mos beschikbaar was), één lag tussen de wortels van de planten en één lag keurig in de daarvoor bestemde bak met mos. Het is dus een soort die in vrij korte tijd een behoorlijk aantal legsels produceert. Meestal twee of drie met vier weken ertussen, om dan vervolgens een half jaar rust te nemen.

Ook dit jaar heb ik een aantal eieren in de broedstoof gedaan, maar op een lagere temperatuur uitgebroed. Rond de 25 graden. Dit resulteerde erin dat het uitkomen van de eieren ongeveer vijf tot zeven dagen langer duurde, maar dat de jongen wel sneller wonden aan stukjes gesneden vis in plaats van het eerst moeten voeren van levende visjes.

Al met al een erg interessante soort, die je de laatste tijd wat meer tegenkomt in de hobby.



Erythrolamprus, volwassen/adult.
Foto/Photo: Erwin van Goethem.



Erythrolamprus, volwassen/adult.
Foto/Photo: Erwin van Goethem.



Erythrolamprus, volwassen/adult.
Foto/Photo: Erwin van Goethem.

young. As a consequence the offering of live fish could be ceased earlier.

In conclusion this is an interesting snake species that currently seems to be kept more frequently in captivity.

Literature

Dixon, James R. and Allan L. Markezich. *Taxonomy and Geographic Variation of *Liophis poecilogyus* (Wied) from South America (Serpentes: Colubridae)*. 1992.

Trutnau, L., *Schlangen im Terrarium - Band 1, Ungiftige Schlangen*.

Translation into English: Tom Hellebuyck